

Sosiaalitieteiden laitos
Helsingin yliopisto
Helsinki

Jatkuvatoiminen tutkielmaseminaari eli GRADUSAUNA

Käyttöohjeet ja pelin säännöt

Pekka Sulkunen & Katja Yesilova

Helsinki 2011

Sosiaalitieteiden laitos Working Papers 2011:1
Sosiologia

© Pekka Sulkunen & Katja Yesilova

ISBN 978-952-10-6702-0 (nid.)
ISBN 978-952-10-6703-7 (PDF)

Unigrafia, Helsinki 2011

SISÄLLYS

ESIPUHE.....	5
1 TIEDON KEHÄ.....	6
2 Tieteellisen tiedon muotorakenteet	8
2.1 Perusmuodot.....	8
2.2 Kompositiot	10
3 Tutkimussuunnitelma ja tutkimusasetelma	12
3.1 Mihin suunnitelmaa tarvitaan?	12
3.2 Suunnitelman ydin: K-K-K.....	13
4 Seminaarin ohjelmarunko.....	16
4.1 Seminaarin I-osa.....	16
4.2 Seminaarin II-osa	21
4.3 Kokouskäytännöistä	24
4.4 Ohjauksen ja seminaarin suhteesta.....	26
4.5 Valmis gradu	26
LIITE 1 Tutkielman idealomake.....	28
LIITE 2 Tutkimussuunnitelman synopsis: tutkimuksen idea (2 liuskaa).....	29
LIITE 3 Tutkimussuunnitelman rakenne	31
LIITE 4 II-seminariesitelmän rakenne	32
LIITE 5 Ohjauskeskustelun arvionti (gradu)	33
LIITE 6 Seminaariesitelmän ja kommentoinnin arvionti	35
LIITE 7 Graduseminaarin arviointilomake.....	37
KALVO 1	39
KALVO 2 Tieteellisten tekstien perusmuodot	40

KALVO 3	Tutkimusselosteen rakenne	41
KALVO 4	Artikkelin rakenne.....	42
KALVO 5	Komiteanmietinnön rakenne	43
KALVO 6	JATKUVATOIMISEN TUTKIELMASEMINAARIN I-OSA.....	44
KALVO 7	JATKUVATOIMISEN TUTKIELMASEMINAARIN II-OSA	45

ESIPUHE

Tässä käsikirjassa kuvataan yksi mahdollisuus tehostaa gradujen ohjausta ryhmätyöskentelyä hyväksi käyttäen. Seminaaria on kehitelty yhdessä opiskelijoiden kanssa useiden vuosien ajan. Tarkoitus on saada graduntekoon sekä vauhtia, tehoa että iloa työskentelemällä yhdessä, asettamalla tavoitteet realistisesti juuri niin korkealle kuin edellytykset sallivat – ja kohoamalla ihan vähän niiden yläpuolelle lopussa.

Gradu on yliopiston maisteriopintojen lopputyö, sosiologiassa ennen muuta näyte opintojen kuluessa karttuneista tutkijantaidoista. Graduseminaari on useimmille opintosuoritusten viimeisiä jaksoja ja hyvä niin, ainakin jos ajatuksena on että seminaari tukee mahdollisimman paljon itse gradun tekemistä. Perusvalmiuksia ei siinä vaiheessa enää ehditä lisäämään – graduseminaari ei ole oikea paikka opetella tutkimusmenetelmien perusteita eikä myöskään yhteiskuntateorian alkeita. Jos niitä ei ole varastossa, tulos ei voi olla loistava, vaikka seminaarityöskentely olisi millaista hyvänsä.

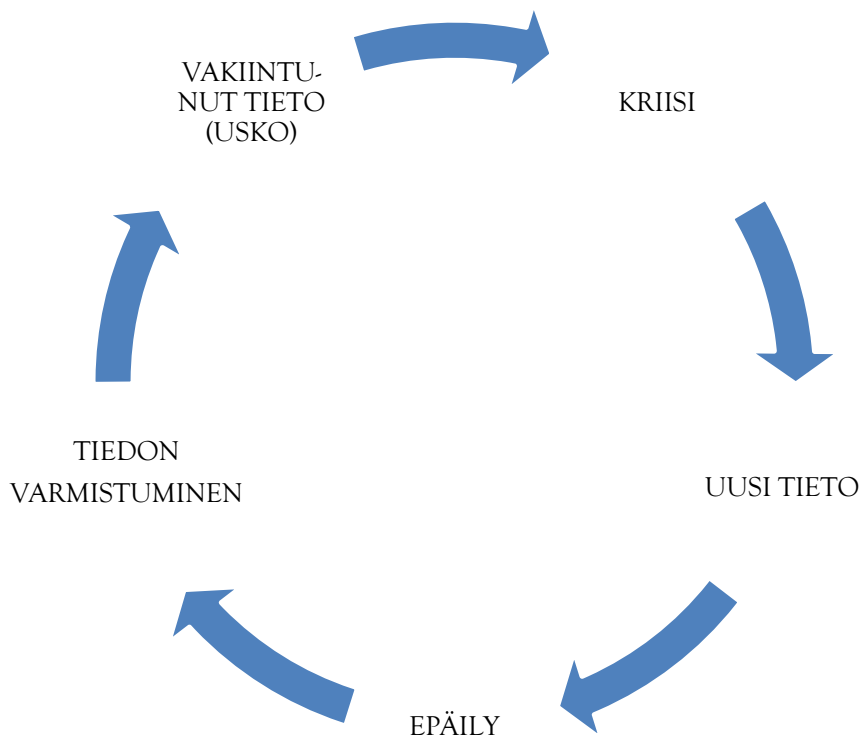
Mutta niin kuin tutkimuksessa yleensä, myös gradun tekemisessä ihminen kasvaa ja avartuu. Vaikka paino putoaisi, näyttää yleensä siltä että ihmisistä tulee siinä myös isomman näköisiä. Seminaarin tarkoituksena on edistää tätä kasvua tukemalla löytämisen ja oivaltamisen tuottamaa mielihyvää ja innostusta. Siksi tuloksen pitääkin olla vähän tavoiteltua parempi.

Tämän oppaan tarkoitus on kirjata muistiin hyvät toimintatavat ja opastaa välttämään huonoja. Näitä ohjeita noudattamalla säästetään aikaa, hermoja ja turhaa jahkailua. Että voitaisiin pohtia enemmän itse asioita.

1 TIEDON KEHÄ

Tutkimus on suunnitelmallista toimintaa. Tämä on monien mielestä paradoksi: miten voi suunnitella sellaista mitä ei ole? Ja tutkimuksessahan tarkoituksena on tuottaa *uutta* tietoa!

Paradoksi perustuu väärään tiedonkäsitykseen. Ei ole olemassa puhtaasti uutta tietoa - tieto on uutta vain suhteessa aikaisempaan tietoon. Charles S Peircen tiedon kehä kuvaa, miten vakiintunut tieto kriisiytyessään synnyttää ihmisessä uteliaisuuden ja halun etsiä uutta tietoa. Ensin se on epävarmaa, mutta systemaattisella tutkimuksella ja käytännön kokemuksen kautta se vahvistuu ja muuttuu uudeksi itsestäänselvydeksi:

Kuvio 1 Tiedon kehä

Meillä on käytännön elämässä paljon ja monimutkaista tietoa luonnosta ja yhteiskunnasta, mutta emme koko ajan *ajattele* sitä. Ihminen pystyy autoa ajaessaan ajattelemaan muita asioita, keskustelemaan ja kuuntelemaan radiota, vaikka auton hallinta ja liikenteessä käyttäytyminen vaativat kaiken huomion silloin kun niitä opetellaan. Mutta jos kokeneen autoilijan eteen ilmestyy oudosti käyttäytyvä tiellä liikkuja, tai jos auton moottori odottamatta pysähtyy, tai jos sattuu muuta ennakoimatonta, hän vaistomaisesti alkaa etsiä uutta tietoa, joka tekisi tapahtuman ymmärrettäväksi ja auttaisi selviytymään tilanteesta. Samanlaisten tilanteiden toistuessa käyttökelpoiset toimintamallit vakiintuvat uudeksi tiedoksi ja niiden käyttöönotto tapahtuu asiaa sen kummemmin ajattelematta.

Tämä on myös tutkimustiedon karttumisen logiikka. ***Tutkimus on vakiintuneen tiedon (usko) suunnitelmallista kriisiyttämistä, korvaamista uudella tiedolla, epäilyä ja epävarmuuden poistamista järjestelmällisin menetelmin.***

2 TIETEELLISEN TIEDON MUOTORAKENTEET

2.1 PERUSMUODOT

Mitä sitten suunnitellaan? Vaikka tieteellisten tekstien julkaiseminen on vain osa tieteellisestä toiminnasta, on silti hyödyllistä ajatella tieteellisten tekstien tyyppejä tutkimuksen suunnittelun päämäärinä. Ne ovat tieteellisen kommunikaation paradigmoja.

On tärkeää, että tiedetään alusta lähtien mikä on tutkimuksen lajityyppi ja millainen teksti siitä laadittava raportti on. Tieteelliset tekstit voidaan luokitella perusmuotoihin ja kompositioihin. Perusmuotoja ovat:

- referaatti
- (kirja-)arvostelu (lausunto)
- katsaus (HUOM! Ei "essee")
- seloste
- artikkeli
- essee

Tenttivastaukset ja kirjaselostukset ovat referaatteja. Niissä toistetaan pääkohdat luetusta tekstistä omin sanoin, mutta ei pääpainoisesti arvioida sitä tai verrata sitä muihin teksteihin.

Arvostelu on tiivis selostus tekstistä ja kannanotto siihen. Opinnäytteitä koskevat arvostelijoiden lausunnot ja tieteellisissä lehdissä julkaistut kirja-arvostelut ovat tätä perusmuotoa.

Katsaus on yhteenveto jotakin aihepiiriä käsittelevästä kirjallisuudesta. Vaikka se ei olisikaan kattava, sille on tunnusomaista juuri tekstien vertailu ja arviointi. Gradujen kirjallisuuskatsaukset ovat juuri tätä tyyppiä, ja sellainen on tarkoitus olla myös graduseminaarin I-esitelmä.

Selosteen tarkoituksena on kuvailla jotakin ilmiötä ja mahdollisesti ottaa siihen kantaa jostakin annetusta näkökulmasta, esimerkiksi yhteiskuntapoliittisten tavoitteiden lähtökohdista. Selosteessa myös tavallisesti päädytään toteamaan asiaa koskevan jatkotutkimuksen tarpeita. Selosteesta laadittava yhteenveto on luonteeltaan tiivistelmä ja toistaa kuvauksen pääkohdat, mutta pohtivassa osassa tekijä voi esittää myös omia kannanottojaan. Selosteen tulee olla niin jäsenetty, että yleiskuvan sen sisällöstä saa suoraan sisällysluettelosta. Selosteen tyypillinen jäsenitys on seuraavan kaltainen (suluissa olevia osia ei välttämättä tarvita):

tausta
(aikaisempi tutkimus)
aineisto
(menetelmät)
tarkastelut
tiivistelmä
(pohdinta)

Ikkuna: sisällysluettelo

Jotkut gradut ovat tyypiltään selosteita. Jos niissä esitetään tutkimuksellisesti relevanttia uutta tietoa hyvin rajatusta aihepiiristä, ne voivat olla hyviäkin. Useimmiten kuitenkin esimerkiksi tilaustyönä tai hallinnolle tehdyt selvitykset ovat graduina ongelmallisia juuri siksi että ne noudattavat selosteen, eivät varsinaisen tutkimuksen logiikkaa.

Essee sanan perinteisessä mielessä on omakohtainen, oivalluksia ja asioiden yllättävää yhdistämistä ja rinnastamista painottava tekstilaji. Se ei ole tutkimus, mutta se voi nojata tutkimustietoon. Englanninkielisestä maailmasta meille siirtynyt tapa puhua esseistä silloin kun tarkoitetaan opiskelijoiden laatimia kirjallisuuskatsauksia, joskus jopa referaatteja, on siis tässä mielessä harhaanjohtava. Suuri osa parin viime vuosikymmenen aikana suosituimmista sosiologisista aikalaisdiagnooseista on tyypiltään esseitä. Essee on äärimmäisen vaikea kirjallisuudenlaji, ja soveltuu huonosti opinnäytteisiin. Joskus tieteellisissä lehdissä tai kirjoissa julkaistuja teoreettisia kirjoituksia sanotaan esseiksi, vaikka ne noudattaisivatkin artikkelin muotoa.

Artikkeli on tieteellisen tutkimustekstin perusmuoto. Useimmat hyvät gradut rakentuvat tämän muodon varaan, vaikka niissä on enemmän katsausta aikaisempaan tutkimukseen, tarkempi teoreettisen taustan tarkastelu ja yksityiskohtaisempi selostus käytetyistä menetelmistä ja aineistoista kuin varsinaisissa artikkeleissa, joita julkaistaan tieteellisissä lehdissä.

Artikkelin rakenteesta ja kirjoitustavasta käy ilmi, että kysymys on juuri uuden, aikaisempaan tutkimustietoon suhteutetun tiedon tuottamisesta ja/tai uutta tietoa koskevan epävarmuuden vähentämisestä. Silti artikkelitkaan eivät aina noudata samaa kaavaa. Teknisillä ja lääketieteellisillä aloilla on usein tärkeää, että useiden tutkimusten tuloksia on helppo verrata. Siksi niiden artikkelimuotokin on pitkälle standardisoitu. Vaikka sosiologista tutkimusta ei tavallisesti voi esittää yhtä standardoidusti ja vaikka aikaisemman tiedon kriisiyttäminen on yhteiskuntatieteessä melko monimutkaista, myös hienoimmat sosiologiset ja yhteiskuntateoreettiset tutkimukset noudattavat ytimeltään samaa ajatusta: vanhan tiedon kyseenalaistamista ja kriisiyttämistä, uuden oivalluksen esittämistä ja uuteen tietoon kohdistuvan epävarmuuden vähentämistä. Joskus vanha tieto on peräisin mediasta, mutta eniten tutkijakuntaa kiinnostaa kuitenkin tutkimustiedon

lisääntyminen. Mitä spesialisoituneemmalle yleisölle kirjoitetaan, sitä tärkeämpää on puuttua tutkimus- eikä mediakeskusteluun. Olennaista joka tapauksessa on, että artikkelissa keskeistä on juuri *pohdinta*, siis osallistuminen aikaisempaan tutkimuskeskusteluun. Siksi artikkelista ei voi saada sisällöllistä kokonaiskuvaa katsomalla pelkästään sen sisällysluetteloa, vaan sen sisälle annetaan nopea tiivis kurkistus *abstraktin* muodossa. Artikkelia luonnehtii seuraava rakenne:

Keskustelu: aikaisemman tiedon kriisiyttäminen tai epävarmuus

- media, suuri yleisö
- tutkimuskeskustelu

Keinot: välineet uuden tiedon tuottamiseksi tai vahvistamiseksi

- teoria, uusi oivallus ja näkökulma
- tutkimusasetelma (aineisto, analyysistrategia)

Kontribuutio: uusi tieto tai kasvanut varmuus

- tulokset ja niiden käsitteellinen tulkinta
- pohdinta: osallistuminen keskusteluun

Ikkuna: abstrakti

Artikkeli on tutkimustiedon paradigmaattinen malli: siinä kriisiytetään vakiintunut tieto kiinnittämällä tutkimuskysymys johonkin keskusteluun, mieluummin tutkimuskeskusteluun kuin media- tai arkitietokeskusteluun, kerrotaan millaisilla keinoilla tai resursseilla keskusteluun puututaan, ja esitetään uusi tieto, joka tyydyttää kriisiytetyn tiedon kun se vahvistuu useissa toisiaan sivuavissa tai toistavissa tutkimuksissa.

Artikkelin muotorakenne on sama kuin tutkimussuunnitelman. Siinäkin pitää valita, mihin keskusteluun tutkimus tarttuu, keksiä uusi oivallus, teoria tai näkökulma keskusteluun, laatia tutkimusasetelma jolla vastataan kehiteltyyn tutkimuskysymykseen, ja ennakoida tutkimusasetelmasta saatavia tuloksia ottaen huomioon se mahdollisuus että tulos on jotakin aivan muuta kuin oletetaan.

2.2 KOMPOSITIOT

Perusmuotojen lisäksi on syytä mainita, että on olemassa myös tieteellisiä tekstejä, joihin sisältyy aineksia useista perusmuodoista. Gradukin on yleensä sellainen: vaikka sen perusrakenne on yleensä artikkelin, siihen sisältyy tavallisesti myös katsaus aikaisempaan tutkimukseen. Yksi komposition tyyppi on tieteellinen kirja. Tieteelliset kirjat voivat olla perusmuodoltaan mitä tyyppiä hyvänsä mutta ne sisältävät usein myös esseen sekä katsausten aineksia. Kirjat ovat sosiologiassa erittäin harvoin tutkimusraportteja. Kirjojen muotoratkaisuista voi ottaa oppia, mutta pääsääntöisesti kirjat ovat huono gradun malli juuri heterogeenisuutensa ja yleisluontoisen esitystapansa takia.

Toinen yhteiskuntatieteissä tavallinen komposition tyyppi on komiteanmietintö, jonka logiikka on hyvä erottaa selosteesta. Komiteanmietinnöissä otetaan kantaa johonkin annettuun ongelmaan ja ehdotetaan ratkaisuja ongelman käsittelemiseksi. Siihen sisältyy katsauksia aikaisemmasta tutkimuksesta, mahdollisesti uutta tutkimustietoakin, ja tämä tekee sen hieman gradun kaltaiseksi. Mietinnössä on kuitenkin olennaisempaa etsiä ratkaisuja todellisuuden kuin todellisuutta koskevan tiedon ongelmiin, ja sen takia se ei kovin hyvin sovellu gradun malliksi. Mietinnöt muodostuvat tavallisesti seuraavista aineksista:

Toimeksiannon määrittely ja rajaus

Toimeksiannon tausta

Aiheen nykytilan kuvaus ja siinä vallitsevat ristiriidat

Asiaa koskevat ristiriitaiset näkemykset ja ehdotukset

Voimassa olevat lait ja säädökset ja niiden muutostarve

Asiaan liittyvä hallinto ja sen muutostarve

Aikaisempi tutkimus

Komitean (teettämät) omat selvitykset ja tutkimukset

Vaihtoehtoiset ratkaisumallit

Vaihtoehtoisten ratkaisumallien kustannukset

Komitean suositukset

3 TUTKIMUSSUUNNITELMA JA TUTKIMUSASETELMA

3.1 MIHIN SUUNNITELMAA TARVITAAN?

Tutkimuksen teon keskeinen instrumentti on tutkimussuunnitelma. Sitä ei tarvita vain tutkimusresurssien hankintaan osoittamaan asiantuntijoille ja päätöksentekijöille mistä tutkimuksesta on kysymys. Tämäkin on tutkimussuunnitelmassa tärkeää. On välttämätöntä että sen perusteella - ilman lisäselityksiä - voi muodostaa kuvan tutkimushankkeesta ja arvioida sen tieteellistä arvoa uuden tiedon rakennuksessa, sen toteutettavuutta suhteessa resursseihin ja suhteessa tutkimusongelmaan. *Tutkimussuunnitelman tarkoituksena ei ole antaa kuvaa tutkijan pätevydestä!* Siihen perehdytään tutkijan aikaisempia suorituksia, motivaatiota ja tutkimusedellytyksiä tarkastelemalla.

Tutkimussuunnitelman tärkein tehtävä on kuitenkin ohjata itse tutkimuksen kulkua. Siinä muodostetaan tutkimusidea ja kirjataan sen toteuttamiseksi kaavailut toimenpiteet. Tutkimussuunnitelma muuttuu tutkimuksen kuluessa. Jos se ei muutu, tutkimus ei edetessään ole tuottanut uutta tietoa tekijälleen eikä näin ollen voi tuottaa sitä myöskään muille. Yleensä suunnitelma "supistuu" - joitakin analyysin ulottuvuuksia, esimerkiksi muutoksien tarkasteluja ja vertailuja, jätetään pois, joitakin aineistoja ei tutkitakaan alun perin suunnitellulla tarkkuudella jne. Tämä johtuu siitä, että kun tutkija perehtyy aiheeseen ja sitä koskevaan tutkimuskirjallisuuteen, monet alussa uudelta tuntuvat oivallukset osoittautuvatkin jo vakiintuneeksi tiedoksi alan tuntijoiden keskuudessa. Aloittelevat tutkijat myös yleensä ensin aliarvioivat tutkimusasetelmiensa vaatiman työmäärän. Tutkimussuunnitelman muuttamisen on kuitenkin tapahduttava hallitusti. Uudet virikkeet helposti tarjoavat uusia näkökulmia ja uudenlaisia kiinnostavia tutkimusasetelmia tulee mieleen. *Jokaisessa käänteessä on syytä aina palata suunnitelman aikaisempiin versioihin, jopa suunnitelman ensimmäisiin muotoiluihin ("idealomake"), jotta muutoksen tarvetta voi järkevästi harkita ja perustella.* Tämä on jatkuvatoimisen graduseminaarin keskeinen idea.

Tutkimussuunnitelman kehittäminen jatkuu aina siihen asti kun gradu on valmis - tai toisin päin sanottuna: valmis gradu on toteutunut tutkimussuunnitelma. Jatkuvatoimisessa graduseminaarissa on kolme instrumenttia tutkimussuunnitelman kehittämisen seuraamista varten:

1) Jokaisessa paperissa pitää olla tutkimuksen työnimi, josta käy ilmi sen aihe ja kysymyksenasettelu.

2) Jokaisessa paperissa pitää olla sen kirjoittamispäivämäärä.

3) Jokaisesta ohjauskeskustelusta tehdään sisällöllinen muistiinpano *Ohjauskeskustelun arviointilomakkeella* (Liite 4).

3.2 SUUNNITELMAN YDIN: K-K-K

Tutkimussuunnitelman ytimen muodostaa sama ajatus kuin artikkelin logiikan.

K1: tutkimuskeskustelu. Ensimmäiseksi on paikannettava (mieluiten) tutkimuskeskustelu (joskus myös mediakeskustelu, jolloin tutkimuskin suuntautuu vahvemmin suurelle yleisölle kuin asiantuntijoille), johon tutkimuksella halutaan tarttua. Tutkimuskeskustelu edustaa vakiintuneen tiedon tahallista kriisiyttämistä, uuden tiedon orastamista ja sen epävarmuuteen kohdistuvaa epäilyä. Tutkimuskeskustelun kartoitus tähtää siihen että tunnistetaan tiedossa vallitseva aukko: epäjohdonmukaisuus, epävarmuus erilaisten vaihtoehtojen välillä, joskus ehkä umpikuja.

Suurin vaikeus on siinä, että samaa asiaa, esimerkiksi sukupuolten välisiä suhteita perheessä, voidaan tarkastella monien tutkimuskeskustelujen taustaa vasten: niissä on käsitelty perheinstituution historiaa, yleisiä vuorovaikutusmalleja, kielenkäytön sukupuolittuneisuutta, sukupuoliroolien sosiaalistamista, perheen ja työelämän välisiä suhteita ja monia muita asioita, joiden näkökulmasta on relevanttia tehdä havaintoja sukupuolten välisistä suhteista perheessä. Koska sosiologian gradujen aiheet yleisesti löydetään opiskelijan omasta tai lähipiirin elämänkokemuksesta, ei ole itsestään selvää, mikä tutkimuskeskustelu parhaiten vastaa graduntekijän kiinnostusta, eikä ohjaajan ole helppo sitä arvata. Gradun tekemisen alkuvaiheessa juuri tutkimuskeskustelun tunnistaminen on vaikeinta: sehän edellyttää alan tutkimuksen tuntemista, joka opiskelijalla on vasta vähäinen ja kapea. Ohjaajalla on yleensä omia ideoita ja kiinnostuksen kohteita, mutta ne eivät välttämättä tavoita sitä mikä opiskelijan on saanut kiinnostumaan aiheesta. Graduseminaarin alkuvaihe on siksi nimenomaan hakuammuntaa, jossa etsitään *oikeaa tutkimuskeskustelua*, siinä vallitsevaa tiedon aukkoa ja *siitä* nousevaa *tutkimuskysymystä*.

K2: tutkimuksen keinot. Loogisesti tämän jälkeen seuraa tutkimuksen keinojen etsintä. Tavallisinta kai on kuitenkin, että gradun ideavaiheessa opiskelijalla on jo mielessä - ehkä valmiinakin - jokin aineisto tai aineistotyyppi, jonka avulla hän aikoo aihetta lähestyä ja tutkimuskysymystä lähdetään etsimään siihen sopivaksi. Ei tässäkään ole mitään väärää tai omituista: tutkimussuunnitelman teossa on monenlaisia reunaehtoja ja rajoituksia, joista keskeinen on gradussa käytettävissä

olevien aika- ja muiden resurssien pieni määrä. Pääasia on, että tutkimuskysymys ja sen ratkaisuun sovellettavat keinot vastaavat toisiaan. Keinoja on kahdenlaisia: K2_a eli tutkimusaineisto ja sen analyysistrategia sekä K2_t eli tutkimuksessa sovellettava teoria. K2_a:n kuvaus tutkimussuunnitelmassa käsittää aineiston kuvauksen (esimerkiksi mitä haastattelussa kysytään, miten, keneltä ja miksi) mutta ehdottomasti myös selostuksen siitä, miten sitä on tarkoitus analysoida. Tutkimusasetelmaksi ei siis riitä toteamus että “teen teemahaastatteluja”. K2_t taas sisältää lyhyen kuvauksen siitä käsitteistöstä, jota on tarkoitus käyttää. Tässä juuri yleensä esitetään se tutkimuksen Uusi Idea, joka tekee siitä mielenkiintoisen. Kuten kaikessa luovassa työssä sen löytämisessä tarvitaan luovaa hulluutta - onnistuttava liittämään aikaisempaan tutkimuskeskusteluun jokin yllättävä käsitteellinen näkökulma tai lähestymistapa. MUTTA yllättävyydestä huolimatta sen pitää myös niin sanotusti “toimia” ja vaikka absurdus on taiteessa mainio tyyli se ei varsinkaan aloittelijalle ole tutkimuksessa helppoa. Tasapainon löytäminen luovan hulluuden ja järkevän “toimivuuden” välillä on juuri sitä aluetta, jolla myös gradunteon ankarat henkiset taistot käydään - ja onneksi useimmiten voitetaan.

K3: kontribuutio. Tutkimuksen tuloksena pitää olla jotain sanottavaa asiasta. Ei ole olemassa absoluuttisesti uutta tietoa, vaan sanottava on uutta suhteessa aikaisempaan tietoon. Tutkimussuunnitelmassa ei voida vielä selostaa, mikä uuden sanottavan sisältö tulee olemaan. Mutta sitä *voidaan ja pitää ennakoida* tarkastelemalla toisistaan poikkeavia mahdollisia tutkimustuloksia. Jos kysymyksessä on epävarmuuden poistamiseen tähtäävä tutkimus, puhutaan usein *hypoteeseista*. Tulkitsevissa tai vakiintunutta tietoa kriisiytävissä tutkimuksissa on syytä kirjata tutkimussuunnitelmaan tarkkaan harkittuja mahdollisia tuloksia ja todeta, miksi ne ovat merkittäviä (kuten Erik Allardtilla on ollut tapana kysyä: “Entäs sitten?”).

Olennessa asia tutkimussuunnitelman ytimessä on kolmen K:n välinen jännite, ja tästä myös tulevan tutkimuksen kiehtovuus riippuu. Keinot eivät saa olla liian kaukana keskustelusta, mutta eivät liian lähelläkään sitä. Esimerkiksi teoreettisissa graduissa K2_t ei saa olla sama kuin K1. Jos tutkimuksen kohteena on jokin rakenteen ja toiminnan välistä suhdetta koskeva aspekti Bourdieun habitus-käsitteessä, ei Bourdieun oma habitus-teoria voi olla se teoreettinen resurssi K2_t, jonka varassa asiaa tarkastellaan. Samoin K3 eli kontribuutio ei voi olla selostus Bourdieun habitus-käsitteestä ja siitä miten se käsittelee rakenteen ja toiminnan välistä suhdetta. Tavallisimmin teoreettisissa tutkimuksissa K2_t on jokin toinen vastaava teoria tai sitten tarkastelun kohteena olevan teorian oppihistoria. Teoreettinen gradu ei saa olla referaatti. Vähintään sen pitää olla arvostelu tai katsaus; parhaimmassa tapauksessa se on uusi käsitteellinen ratkaisu asetettuun ongelmaan.

Empiirisissä tutkimuksissa on olennaista, että K3 on aineiston analyysiin perustuva ja sen tuloksista riippuva vastaus *tutkimuskysymykseen, joka taas on*

tutkimuskeskustelussa paikannetun aukon käsitteellinen muotoilu. Empiirinen gradukaan ei saa olla pelkästään kuvaileva. Siksi tutkimuskysymykset tulee muotoilla mahdollisimman täsmällisiksi. Niiden perusteluksi ei riitä, että tutkija on päättänyt olla kiinnostunut omasta kuvailustaan (“Tutkimuksessani kysyn, miten XX kokevat/merkityksellistävät/käsittelevät YY asiaa”), vaan niiden muotoilusta jo pitää käydä ilmi mihin tiedon aukkoon aineiston analyysi antaa vastauksen: “Haastatteluaineistossa esiintyviä modaalirakenteita tarkastelemalla tutkin, vastaako XXX tapauksessa keskiluokkaisiksi ihmisiksi itsensä tunnistavien suhtautuminen asiaan YY aikaisemmissa tutkimuksissa todettua/kirjallisuudessa oletettua ambivalenssia kompetenssin ja velvollisuudentunnon välillä. Alustavien havaintojeni mukaan näin ei ole, jonka tulkitsen niin että keskiluokkaisuus ei ole yhtenäinen identiteetti tai habitus samalla tavalla kuin (kirjallisuudessa/aikaisemmissa tutkimuksissa kuvattu) työväenluokkaisuus”. Toki tämä pitää kirjoittaa selkokielelliseen muotoon, jonka tavallinen lukija ymmärtää. Tässä esimerkissä käytetään tahallisesti teoreettisia käsitteitä siksi, että tutkimuskysymystä muotoillessaan tutkijan on jo tiedettävä, millaisia käsitteitä ja tutkimusasetelmia hän tutkimuksessa soveltaa. K3:n eli kontribuution tulee siis kiinnittyä tutkimuskeskustelussa (K1) paikannettuun tiedonaukkoon ja sen tulee perustua systemaattiseen analyysiin, jossa näkyvät K2t eli tutkimuksessa sovellettava teoria tai käsitteellinen välineistö. Deskriptiiviset tutkimuskysymykset ovat erittäin ongelmallisia varsinkin tapaus- ja laadullisissa haastattelututkimuksissa, joissa aineiston perusteella ei voi tehdä yleistyksiä. Deskriptiivisissä tutkimuskysymyksissä on vaara, että tutkimus liukuu kohti jutustelevaa kuvailua, joka voi olla toki kiinnostavaakin luettavaa, mutta on tekstityyppinä pikemminkin journalistinen kuin tutkimusteksti.

4 SEMINAARIN OHJELMARUNKO

Prosessina seminaari ja tutkimuksen työstäminen voidaan jakaa kahteen osaan, osiin I ja II. Seminaarin ja työn eri vaiheet voidaan käydä läpi yhtenäkin lukuvuotena, riippuen seminaariryhmän koosta. Joskus seminaari jatkuu vielä seuraavana vuonna, kunnes kaikki ovat esittäneet II-esitelmänsä.

Seminaarin I-vaiheeseen kuuluvat tutkimuskysymysten ja -asetelman hahmottamiseen liittyvät asiat, kun taas II-vaihetta kuvaa parhaimmin aineiston keruuseen ja analyysiin liittyvät kysymykset sekä tutkimuksen viimeistely. Seminaarityöskentely on prosessiluonteista. Seminaarin kahden osan välinen suhde ei ole jyrkkä, vaan pikemminkin liukuva. Seminaarin ensimmäisen osan loppuvaiheessa aletaan siirtyä kohti aineiston kanssa työskentelyä ja toisessa osassa lopulta tutkimuksen viimeistelyyn. Tutkimussuunnitelma on tärkeä osa prosessia. Se elää koko tutkimusprosessin ajan. Tutkimussuunnitelma on väline, jonka kanssa tutkimuksen tekijä työskentelee tutkimuksen alusta loppuun saakka. Suunnitelman avulla tutkimusprosessin aikana tulevat uudet ideat ja avautuvat mahdollisuudet voidaan pitää raameissa ja pohtia järkevästi ja hallitusti tarvetta tarkistaa suunnitelmaa. Eri vaiheissa pidetään mielessä tutkimussuunnitelma ja siinä esitetyt ideat ja toimintasuunnitelma.

4.1 SEMINAARIN I-OSA

Vaikeinta tutkimussuunnitelman laadinnassa on tutkimuskeskustelun paikantaminen, tutkimuskysymyksen muotoilu ja tutkimusasetelman laatiminen niin että se vastaa tutkimuskysymystä. Samaa asiaa on mahdollista tarkastella monien tutkimuskeskustelujen valossa. Yleensä suurimpana vaikeutena on niiden jäsentäminen ja päättäminen siitä mistä juuri tämän työn tekijä on kiinnostunein ja miksi. Keskustelun tunnistaminen on välttämätöntä, koska tutkimuskysymykseksi ei kelpaa avoin kysymystyyppi eli ”Mitä/miten/millaisia ... kokevat/tekevät/ovat?”, ”Mikä/miten/millä lailla ... on muuttunut?” jne. Avoin kysymystyyppi tuottaa helposti journalistisen kuvauksen tutkimuskohteesta, mutta jää vajaaksi tieteelliselle tiedontuotannolle asetetuista vaatimuksista. Siksi hyvin laaja tai yleinen tutkimuskysymys on pyrittävä täsmentämään niin tarkasti kuin mahdollista esimerkiksi alakysymyksin. Tutkimuskysymyksen on myös oltava perustellussa suhteessa aiempaan tutkimuskeskusteluun sekä teoriaan – ei riitä että tutkimuksen toteutus vastaa menetelmällisestä ja aineiston laadun osalta asetettuja vaatimuksia. Tutkimuskysymys edustaa tiedon kehällä joko aikaisemman tiedon kriisiyttämistä, uuden tiedon tarpeen osoittamista tai siihen liittyvän epävarmuuden muotoilua. Siihen on siis sisällyttävä jo jonkinlainen käsitys siitä miten todellisuutta koskevat havainnot vastaavat oletuksia tai mitä voidaan päätellä jos niin ei ole.

IDEALOMAKE

Seminaarin I-osa lähtee *tutkijan oman* vakiintuneen tiedon kriisiyttämisestä. Sen pohjaksi osallistujat kirjoittavat gradun *idealomakkeen* (ks. Liite 1) mukaisen tiiviin, 3-5 sivun esityksen graduideastaan. Idealomakkeessa tekijä kertoo suunnittelemansa gradun aiheen ja pyrkii perustelemaan sen valintaa kertomalla aiheen valintaan vaikuttaneista asioista, kuten vaikka tutkimuksesta, kirjasta tai mediakeskustelusta, joka on vaikuttanut idean syntyyn. Idealomakkeessa pohditaan mahdollisia aineistoja ja menetelmiä sekä aineiston keräämistä. On hyvä ottaa huomioon mahdolliset vaihtoehtoiset tutkimusasetelmat. Idealomakkeessa pohditaan myös oletettuja tuloksia verrattuna aiempaan tietoon ja otetaan kantaa tutkimuksen yhteiskunnalliseen merkitykseen sekä arvioidaan, kuka olisi tutkimuksen potentiaalinen yleisö. On hyvä myös pohtia, minkälaisia tavoitteita kirjoittajalla on oman työnsä suhteen ja minkälaisella aikataululla ja resursseilla työtä tehdään. Työhön voi suhtautua esimerkiksi hyvin pragmaattisesti ensisijaisena pyrkimyksenä valmistua tai vaikkapa tavoitteenaan osallistua tieteellisellä kentällä käytyyn käsitteelliseen keskusteluun mahdollisimman hyvin. Idealomakkeen tarkoitus on ihan kirjaimellisesti koota alun ideoiden moninaisuus ja vaihtoehdot paperille ja aloittaa idean systemaattinen työstäminen tiedostamalla eri osat, joiden yhteispelistä valmis työ muodostuu. Ideavaiheessa vaihtoehtoisia etenemistapoja on vielä monta ja lomake on kirjoitustyyliltäänkin vapaampi. Ideavaiheen jälkeen moninaisuuden tulisi vähitellen karsiutua ja kirkastua.

Seminaarikeskustelussa pyritään auttamaan idean täsmentämisessä ja suuntaamisessa olennaiseen tutkimuskysymykseen. Ideapaperin kohdalla käydään yleinen ja yhteinen seminaarikeskustelu, eli kaikki seminaarilaiset ja tekijä osallistuvat keskusteluun pyrkien auttamaan työn tekijän työn edistymistä arvioimalla suunnitelmaa ja esittämällä vaihtoehtoisia työvälineitä. Keskustelun tarkoituksena on täsmentää tutkimuskysymystä ja tutkimusasetelmaa ja pohtia mahdollisia kontrabuutioita erilaisten vaihtoehtojen valossa. Kaikissa seminaareissa on myös opponenti, joka on aivan erityisesti valmistautunut antamaan kommentteja ja tekemään ehdotuksia.

SYNOPSIS

Toinen vaihe on tutkimusidean tiivistäminen *synopsiksen* (ks. Liite 2) muotoon. Pituudeltaan synopsis on 2 sivua. Senkin täytyy olla lyhyt mutta keskittyä selkeästi kolmeen kovaan K:hon. Tässä vaiheessa ideaa viedään suunnitelman suuntaan pyrkimällä paikantamaan mitkä ovat tutkimuksen kovat K:t. Minkälaisiin keskusteluihin hanke osallistuu ja antaa panoksensa? Minkälaisin keinoin tuloksiin aiotaan päästä? Synopsiksessa kerrotaan tutkimusasetelma, eli käytettävä aineisto sekä aineiston analyysin tavat. Tekijä pyrkii paikantamaan teoriaa tai käsitteellisiä työkaluja, jotka voisivat kyseisessä

työssä auttaa tutkimuskysymyksen muotoilua ja antaa tutkimukselle erityisen näkökulman. Kun on paikannettu keskustelu, johon hanke osallistuu, muotoiltu tutkimuskysymys, paikannettu keinot, joilla aiotaan kontribuoida keskusteluun, voidaan jo täsmentyneemmin pohtia oletettua kontribuutiota sekä tutkimuksen relevanssia. Tässä vaiheessa kuva siitä, kiinnostaako työ tutkijayhteisöä vai mahdollisesti ensisijassa muita tahoja on myös selkeämpi. Mihin suuntaan työ kontribuoi? Siten synopsiksessa on tarkoitus liikkua ideapaperin ideavaiheesta ja vaihtoehtojen moninaisuudesta kohti täsmentyneempää tutkimusasetelmaa, jossa tutkimuksen osaset – ja tarve täsmentää eri osat – tiedostetaan ja eri osien välistä suhdetta työstetään tutkimuksen kannalta toimivaksi. Tutkimusta voi olla hyvä ajatella palikoina, joiden merkitystä voi havainnollistaa itselleen kolmen K:n avulla. Myöhemmin tutkimus joka tapauksessa liikkuu oman näköisekseen, mutta työvaiheena kokonaisuuden ajattelemisen nimettyinä ja välttämättöminä osasina voi olla havainnollinen ja auttaa sen työstämistä eteenpäin.

Synopsis on kirjoitettava niin, ettei se vaadi suullisia lisäselvityksiä vaan pelkästään tekstin perusteella pitäisi voida päätellä, millainen tutkimus tästä tulee sekä arvioida sen toteuttamiskelpoisuutta. Siksi seminaarissa sen esittelee joku muu kuin tekijä itse. Tekijä ja vetäjä(t) tekevät keskustelusta johtopäätöksiä, joiden tarkoitus on ennen kaikkea paikantaa, mihin tutkimuskeskusteluun tämä gradu liittyy. Näin harjoitellaan samalla kommenttien vastaanottamista ja antamista sekä havainnollistetaan sitä, miltä oma teksti voi toisen silmissä näyttää, jollei sitä voi verbaalisesti täydentää ja kommentoida.

Kun tutkimuskeskustelu, johon gradu liittyy on selvillä, voidaan gradulle nimetä myös varsinainen ohjaaja sekä arvioida opintosuunnitelman järkevyyttä. Opintosuunnitelma esitetään synopsiksen liitteenä.

I-SEMINAARIESITELMÄ

Kolmas vaihe on tutkimuskeskustelun tunnistaminen ja siihen tarttuminen *I-seminariesitelmässä*. Tarkoitus ei ole yleisesti ottaen ”perehtyä aiheeseen” vaan ottaa kiinni jostakin mieluiten aika lähellä omaa intellektuaalista miljöötämme olevasta keskustelusta, jota sitten myöhemmin tutkimuksen edistyessä syvennetään, täsmennetään ja laajennetaan. Seminaariesitelmässä keskitytään tutkimuskeskusteluihin sekä käsitteellisiin ja teoreettisiin valintoihin. Huomio on siten K1:ssä ja K2t:ssä. Tarkoituksena on kartoittaa ja täsmentää niitä tutkimuskeskusteluja, joihin käsillä oleva tutkimus liittyy, joiden kanssa se keskustelee, ja joissa ilmenevän tiedon aukon se täydentää. Aiemman tutkimuksen kartoituksen kautta pyritään paikantamaan tiedossa vallitseva aukko. Pääasia tässä vaiheessa on että se erottuu muista mahdollisista keskusteluista. Miten tutkimuksessa suhtaudutaan aiempaan tutkimukseen ja miten oma näkökulma suhteutuu niihin? Lisäksi esitelmässä pohditaan, millaisilla teoreettisilla resursseilla tutkimuskeskusteluun puututaan. Minkälaista teoriaa tai käsitteistöä tutkimuksessa on tarkoitus käyttää? Esitelmässä tulee esittää perusteltu

näkökulma teorian ja/tai käsitteiden valintaan. Aineistoa ja menetelmiä koskevia kysymyksiä ei seminaariesitelmässä tarvitse käsitellä. Pituudeltaan seminaariesitelmä on noin 10 sivua.

Esitelmän käsittelyssä harjoitellaan tieteellistä keskustelua noudattamalla normaalia konferenssikäytäntöä. Tekijä esittelee työnsä käyttäen apunaan kalvoja tai power point –esitystä (10 min). Esitystä seuraa opponentin valmistelemat kommentit (10 min), jonka jälkeen käydään 10 minuutin yhteinen keskustelu. Yhteensä aikaa on 30 minuuttia. Tarkoitus on harjoitella esiintymistä ja oman työn tiivistämistä esitettävään muotoon sekä harjaantua antamaan ja saamaan palautetta.

AINEISTORAPORTTI

Neljäs vaihe on eritellä systemaattisesti tutkimuksessa käytettävä aineisto ja sen analyysitapa. Kun seminaariesitelmässä painotettiin K1:tä ja K2:tä, eli tutkimuskeskustelua ja tutkimuksen keinoista erityisesti teoreettisia ja käsitteellisiä työkaluja ja näkökulmia, keskitytään aineistoraportissa K2a:han, eli tutkimuksen keinoista tutkimusaineistoon ja sen analyysistrategiaan.

Aineistoraportissa kuvataan aineiston keruuta ja sen tuloksia pääpiirteittäin. Tarkoituksena ei siten ole esitellä varsinaisia aineistoanalyysijä, vaan yksilöidä aineisto ja arvioida sen käytettävyyttä. Mikä on tutkimuksessa käytetty empiirinen aineisto ja miten aineiston valintaa perustellaan? Miten aineisto kerätään? Mistä aineisto kerätään? Lisäksi aineistoraportissa selostetaan, miten aineistoa on tarkoitus analysoida. Minkälaisin analyysivälinein aineiston kanssa työskennellään? Miten menetelmän valinta on perusteltu?

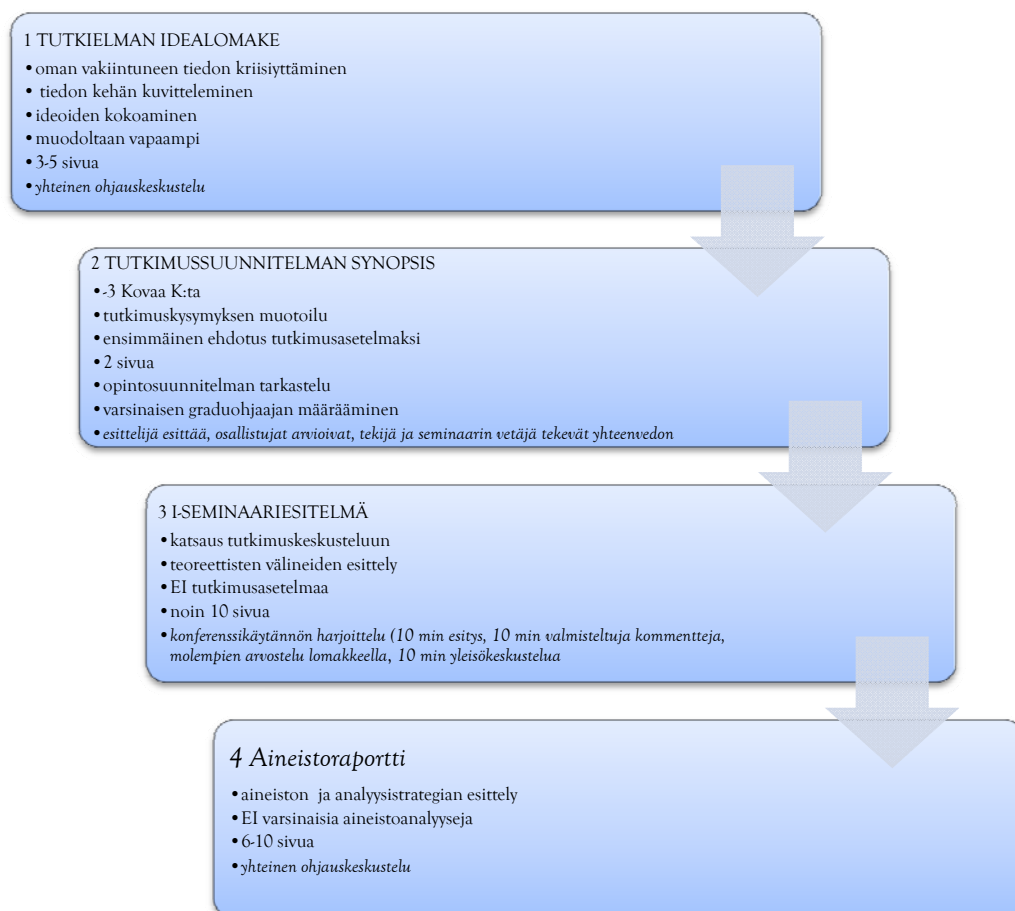
Aineistoraportti on noin 6-10 sivua pitkä ja siinä tulee käydä ilmi aineiston hankkimistapa, esim. kentälle pääsy, rajausta ja sen perustelut, miten aineisto on kerätty, milloin se on kerätty sekä onko jotain muuta taustaa tai tutkimusprojektityhteyksiä, jotka lukijoiden olisi hyvä tietää. Aineistoraportissa kuvataan myös tutkimusmenetelmiä ja arvioidaan niiden käyttökelpoisuutta. Samalla voidaan pohtia aineiston laatua: Onko se validia? Entä reliabiliteetti ja saturoituminen?

Aineistoraportin tarkoituksena on vetää aineiston ja analyysin osuus mukaan tutkimussuunnitelman täsmentämisprosessiin. Näin tutkimuksen eri osat on kukin käsitelty kertaalleen ennen kuin työn tekijä siirtyy täsmentämään seuraavaksi tutkimussuunnitelmansa, jossa eri osien välisen suhteen tulisi olla harkittu ja tiedostettu. Jos aineisto ei ole käytettävissä suunnitellulla tavalla tai oletetunlainen, on se otettava huomioon tutkimusasetelmassa ja – kysymyksissä sekä pohdittava aineiston vaihtamista tai täydentämistä.

Aineistoraportin yhteydessä käydään yleinen ja yhteinen seminaarikeskustelu, eli kaikki seminaarilaiset ja tekijä osallistuvat keskusteluun. Opponentti on paneutunut kommentteihin aivan erityisesti. Keskustelun tarkoituksena on yhdessä pohtia aineiston käytettävyyttä, sen analyysistrategioita sekä suhdetta tutkimuskysymykseen.

Seminaarin I osa jäsentyy siis seuraavasti:

Kuvio 2 JATKUVATOIMISEN GRADUSEMINAARIN I-OSA

4.2 SEMINAARIN II-OSA

Seminaarin toinen osa aloitetaan tutkimussuunnitelman viimeistelyllä. Yksi tutkielman tekemisen vaikea vaihe on aineiston analyysin aloittaminen. Yleinen ongelma näyttää olevan, että ensimmäisten aineistohavaintojen vaikutuksesta tutkimuskysymys hämärtyy uudelleen, tutkimuskeskustelu haihtuu mielestä ja seuraa yleinen sekasorto.

Tämä takia seminaari jatkuu aineistoanalyysillä, jonka yhteydessä pohditaan sitä, miten alustavat aineistoanalyysit vaikuttavat hahmoteltuun tutkimussuunnitelmaan. Seitsemäs vaihe on II-esitelmä, jonka jälkeen gradun pitäisikin olla valmis.

TUTKIMUSSUUNNITELMA

Viides vaihe on tutkimuskysymyksen muotoilu uudelleen, tutkimusasetelman laadinta sekä *tutkimussuunnitelmaan* (Liite 3) kuuluvien muiden osien liittäminen siihen. Suunnitelmassa yhdistyvät täten aiemmin käsitellyt teemat harkituksi kokonaisuudeksi, jossa kolmen K:n välinen suhde on tiedostettu ja jossain määrin ajattelemalla koeteltu. Suunnitelmassa kuvataan aiempi tutkimus, käytetty teoria ja/tai käsitteelliset ratkaisut, tutkimusasetelma perusteluineen (aineisto, analyysimenetelmä, aineiston hankkimistapa). Tässä vaiheessa on mahdollista spekuloida oletettua kontribuutiota: mikä on tutkimushypoteesi ja miten sitä voidaan edellä käsiteltyjen osasten valossa perustella? Onko vaihtoehtoisia tuloksia? Mihin suuntaan tutkimus keskustelee? Mikä on tutkimuksen relevanssi? Lisäksi tutkimussuunnitelmassa kerrotaan muu olennainen tieto, eli mahdollinen julkaisusuunnitelma, projektiyhteydet ja yhteistyökumppanit sekä aikataulu ja resurssisuunnitelma.

Tutkimussuunnitelman tarkoituksena on koota yhteen edellä käydyt työvaiheet tutkimussuunnitelmaksi jonka kanssa työskennellään. Näin siinä on kaikki suunnitellun tutkimuksen kannalta olennainen tieto.

Tässä noudatetaan samaa menettelyä kuin synopsiksen käsittelyssä eli tutkimussuunnitelma on kirjoitettava niin, ettei se vaadi suullisia lisäselvityksiä vaan pelkästään tekstin perusteella pitäisi voida päätellä, millainen tutkimus tästä tulee sekä arvioida sen toteuttamiskelpoisuutta. Siksi seminaarissa sen esittelee joku muu kuin tekijä itse. Tekijä ja vetäjä(t) kuuntelevat sivussa ja tekevät keskustelusta johtopäätöksiä siitä, miten suunniteltu kokonaisuus toimii ja minkälaisia vahvuuksia tai ongelmakohtia siinä on, minkälaisiin asioihin vielä voisi paneutua. Lopuksi tekijä ja vetäjä(t) keskustelevat ja sopivat tarvittavista muutoksista suunnitelmaan ja seuraavista toimenpiteistä. Muut kuuntelevat päätöskeskustelua ja tekevät siitä muistiinpanoja.

AINEISTOANALYYSI

Kuudennessa vaiheessa aineistosessiossa esitetään yksi kiinnostava osa aineistosta (haastattelu, tekstinäyte, taulukko tai tilastoanalyysin tulos) sekä sen alustava tulkinta. Kun aineistoraportissa kuvattiin aineistokorpusta, keskitytään aineistoanalyysissä esimerkkien kautta itse analyysiin. Tekijä tuo seminaarilaisten kanssa jaettavaksi jonkin osan aineistostaan ja sen alustavan analyysin. Hän perustelee tekemäänsä analyysia ja kertoo miten se on tehty. Tekijällä on mahdollisuus esittää laajempia hypoteeseja tuloksista ja pohtia voiko tulokset ja niiden tulkinnat liittää aiempaan tutkimukseen. Pituudeltaan aineistoanalyysi on noin 10-15 sivua.

Aineistoanalyysiin sisältyy noin 1 sivun pohdinta siitä, miten aineisto ja sen analyysi sopivat tutkimussuunnitelmaan. Miten hyvin aineisto palvelee tutkimusasetelmaa ja pystyy vastaamaan tutkimuskysymyksiin? Onko tutkimussuunnitelmaa tarkasteltava uudelleen? Onko, ja jos on niin miltä osin, aineiston analyysi on ongelmallinen suhteessa tutkimuskysymykseen? Tarkoituksena on siis raportoida aineiston koettelemista oman tutkimussuunnitelman valossa.

Aineistoraportin yhteydessä käydään yleinen ja yhteinen seminaarikeskustelu, eli kaikki seminaarilaiset ja tekijä osallistuvat keskusteluun. Tässäkin opponentti on valmistautunut palautteeseen aivan erityisellä huolella. Keskustelu on vapaata ja keskittyy aineistoanalyysien tulkintoihin ja kokonaisuuden toimivuuteen suhteessa tutkimussuunnitelmassa esitettyyn.

II-SEMINAARIESITELMÄ

Seminaarin seitsemäs ja viimeinen vaihe on II-seminaariesitelmä. Toisen seminaariesitelmän aika on silloin, kun empiirinen työ on pääosin tehty ja on aika valita päätulos. Empiirinen analyysi tuottaa joukon tuloksia. Tutkijan tehtäväksi jää päättää, mikä on tutkimuksen päätulos. Tulokset eivät siis valikoidu itsestään, vaan tutkija vaikuttaa valintaan aktiivisesti. Analyysin esiin nostamien vaihtoehtoisten teemojen moninaisuudesta on tehtävä valinta, ja päätettävä mikä on tutkimuksen keskeisin tulos, sen punainen lanka. Tutkimuskeskustelussa paikannettu aukko sekä teoreettis-käsitteelliset välineet ohjaavat valintaa.

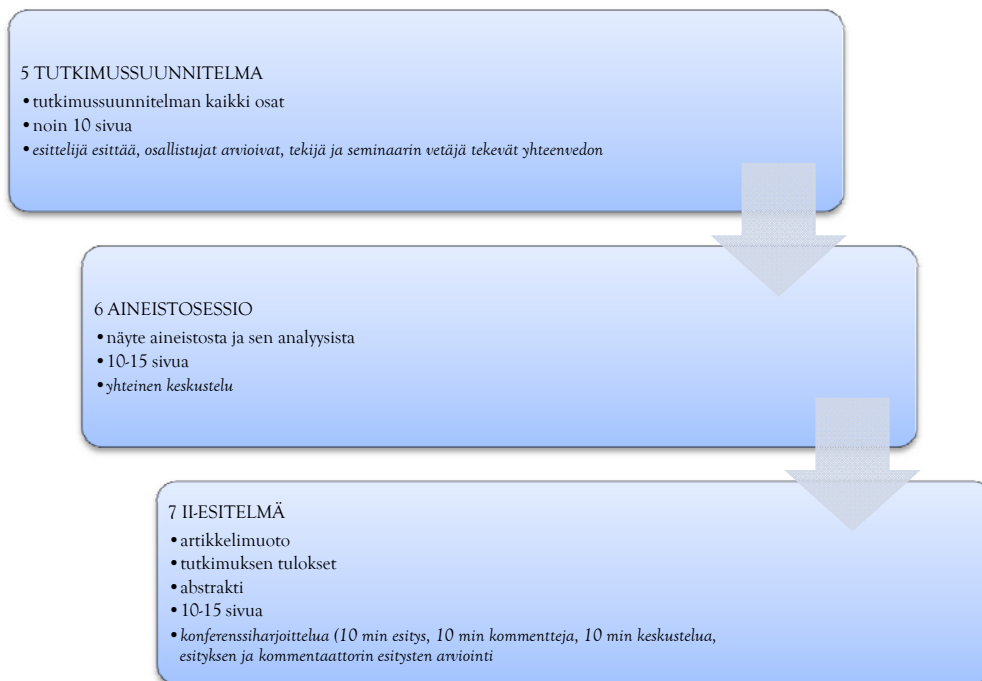
Esitelmän kirjoittamisessa pyritään nyt tarkkaan tieteelliseen ilmaisuun ja esittämistapaan. Esitelmä noudattaa artikkelin rakennetta. Siinä on kolme K:ta, eli keskustelu aiemman tutkimuksen kanssa ja havaittu tiedon aukko; keinot, joiden avulla tiedon aukkoa on kartoitettu; teoreettis-käsitteellinen näkökulma; sekä aineisto ja sen analyysistrategia. Lopuksi kontribuoidaan kuvaamalla tulokset ja osallistumalla keskusteluun. Esitelmän alussa on abstrakti, jossa tiivistetään sivun mittaan kaikki olennainen. Seminaariesitelmä on siten rakenteeltaan kuin valmiiksi saatettu tutkimussuunnitelma: se sisältää samat osat, mutta nyt aikeen

sijaan empiirisesti koeteltuna ja toteutettuna, aiemman tutkimuksen kanssa keskustellen ja valitun teoreettisen tai käsitteellisen näkökulman kautta. Pituudeltaan se on 10-15 sivua. (Ks. Liite 4.)

Esitelmän käsittelyssä harjoitellaan tieteellistä keskustelua noudattamalla normaalia konferenssikäytäntöä. Tekijä esittelee työnsä käyttäen apunaan kalvoja tai power point –esitystä (10 min). Esitystä seuraa opponentin valmistelemat kommentit (10 min), jonka jälkeen käydään 10 minuutin yhteinen keskustelu. Yhteensä aikaa on 30 minuuttia. Tarkoitus on harjoitella esiintymistä ja oman työn tiivistämistä esitettävään muotoon sekä harjaantua antamaan ja saamaan palautetta.

Seminaarin II osa jäsentyy siis seuraavasti:

Kuvio 3 JATKUVATOIMISEN TUTKIELMASEMINAARIN II-OSA

4.3 KOKOUSKÄYTÄNNÖISTÄ

Seminaaritulaisuudet kestävät 90 - 120 minuuttia seminaarin koosta riippuen.

Jokaisessa normaalipituudessa tilaisuudessa käsitellään kahta tai kolmea tutkielmaa, jotka ovat samassa vaiheessa, mikäli mahdollista.

Seminaarilla on apuohjaaja, joka vastaa seminaarin vetämisestä ohjaajan ollessa tutkimusvapaalla. Noin 2 tilaisuutta lukukaudessa järjestetään ilman ohjaajaa. Seminaarille valitaan ohjelmavastaava, jonka tehtävänä on määrätä osallistujille roolit ja vuorot lukukauden jokaiseen istuntoon heti I lukukauden alettua ja II-osaan jo edellisen lukukauden lopussa. Vuoroista ei voi kieltäytyä. Ohjelmavastaavalle on ilmoitettava sairauspoissaoloista. Seminaarin ohjelmasta sovitaan lukukauden alussa ja siitä pidetään kiinni. Ohjelmavastaava avaa seminaarille opintoalustan tiedekunnan verkkoon.

Jokaisella seminaaritulaisuudella on puheenjohtaja, joka huolehtii siitä, että kunkin tilaisuuden esiintyjät ovat selvillä tehtävistään, vastaa ajankäytöstä ja ohjaa keskustelua tilaisuuden luonteen ja annettujen ohjeiden mukaan. Hän myös huolehtii siitä, että jokainen seminaarilainen osallistuu keskusteluun sovitusti. Kukin osanottaja toimii vuorollaan puheenjohtajana. Ohjelmavastaava huolehtii siitä, että kunkin tilaisuuden puheenjohtaja on selvillä tehtävästään. Seminaarin vetäjät toimivat asiantuntijoina, ei puheenjohtajina.

Seminaarissa on läsnäolopakko. Poissaolot hyväksytään vain erityisen painavista syistä – tämä siksi, että jokainen antaa ja saa toistensa kommentit työlleen eli auttavat vastavuoroisesti seminaariin osallistujien työn valmistumista. Opiskelijat korvaavat poissaolot toimittamalla puolen sivun palautteen käsitellyistä töistä/käsitellystä työstä sekä työn tekijälle/tekijöille että seminaarin vetäjälle/vetäjille. Sairastumisten ja vastaavien syiden takia poissaoloja hyväksytään enintään kaksi lukukaudessa. Niistä on sovittava etukäteen vetäjän kanssa ja ilmoitettava niistä ohjelmavastaavalle ja tilaisuuden puheenjohtajalle. Jos poissaoloja kertyy tätä enemmän, seminaariin osallistuminen siirtyy myöhemmäksi ja siitä on ilmoitettava oppiaineen graduohjauksesta vastaavalle opettajalle.

Mikäli ohjelmaan merkitty opiskelija ei käytä vuoroaan, sitä ei voi siirtää toiseen kertaan. Sairastumisten ja vastaavien syiden takia siirto on mahdollinen, mutta opiskelijan on itse sovittava vuoronvaihdosta muiden kanssa ja ilmoitettava siitä ohjelmavastaavalle.

Kirjallinen aineisto toimitetaan osanottajille kolmea arkipäivää aikaisemmin opintoalustalle, jollei seminaarissa toisin sovita. Jokaiseen paperiin laitetaan tutkimuksen työnimi, josta käy ilmi aihe ja kysymyksenasettelu sekä kirjoittamispäivämäärä. *Päivämäärän on oltava nähtävissä myös BSCW-alustalle laitettavien papereiden otsikoissa.* Kaikki osallistujat lukevat kaikki paperit huolellisesti ja valmistautuvat keskustelemaan niistä. On tärkeää keskittyä pääasiaan eli tutkimusongelman täsmentämiseen I-seminaarissa ja tulosten ideoimiseen, varmistamiseen ja tulkintaan II-seminaarissa.

Seminaarissa harjoitetaan myös tieteellistä keskustelu- ja esiintymistaitoa – opitaan esittelemään omaa työtä, antamaan palautetta ja johtamaan keskustelua asiantuntevasti ja rakentavasti. Tieteellisellä keskustelulla on tietyt vakiintuneet muodot, joiden tarkoituksena on taata keskustelun hedelmällisyys tiedon edistymisen kannalta. Niiden noudattaminen on sen vuoksi erityisen hyödyllistä myös graduseminaarissa ja siksi esityksiä arvioidaan lomakkeella (Liite 5) Seminaarissa käytettäviin erilaisiin käytäntöihin on syytä suhtautua haasteena ja käyttää hyväksi mahdollisuutena oppia työstään, tutkimuksen tekemisestä, tieteellisestä kommentoinnista sekä ryhmässä työskentelystä.

Seminaarilaiset osallistuvat kukin keskusteluun vähintään yhdellä yksilöidyllä kommentilla kustakin paperista. Jokainen kommentti on työn tekijälle tärkeä. Kommenttien tulee olla perusteltuja – ei riitä että palaute on ”ihan hyvä” tai ”joku vaivaa”. Myös positiivinen palaute on tärkeää ja se tulee perustella. Positiivinen palaute on tärkeää, mutta vielä suurempi apu on, jos pystyy ongelmakohtia yksilöimällä osoittamaan miten työtä voisi parantaa tai viedä eteenpäin.

Seminaarissa pyritään rakentavaan kriittisyyteen: tarkoituksena on saada omaan työhön kommentteja, jotka auttavat sen edistämässä, sekä antaa muille kommentteja, jotka auttavat näitä työssään. Parhaimmillaan palaute on samanaikaisesti kriittistä, rakentavaa ja kannustavaa.

Jokaisesta ohjaustilanteesta gradun tekijä täyttää *Ohjauskeskustelun arviointilomake* (Liite 4) josta jätetään kopio ohjaajalle ja BSCW:lle. Opponentti esittää kommenttinsa vain suullisesti. Joissakin tapauksissa, varsinkin I-seminaarissa, lomake käydään lyhyesti läpi ohjauskeskustelua seuraavassa tilaisuudessa.

4.4 OHJAUKSEN JA SEMINAARIN SUHTEESTA

Jatkuvatoiminen seminaari kattaa suuren osan tutkielman ohjauksesta. Lisäksi tutkielmien tekijöillä on varsinainen graduohjaaja, joka on aihepiirin tai käytettävän menetelmän asiantuntija. Joskus varsinaisena ohjaajana toimii sama henkilö, joka on seminaarin vetäjänä. Ellei gradun ohjaajasta ole sovittu jo aiheen valinnan yhteydessä (esimerkiksi projektit), ohjaaja nimetään vasta kun tutkimuksen kysymyksenasettelut ja menetelmävalinnat ovat riittävän täsmällisiä eli sitten kun synopsis on hyväksytty. Ohjaajan nimeää ja pyytää tähän tehtävään seminaarin vetäjä.

Työskentelyssä painotetaan ryhmän merkitystä. Seminaariryhmä on paitsi vertaistuki, myös työskentelytiimi, jonka panos jokaiseen käsiteltävään työhön on suuri. Ryhmäläiset auttavat toisiaan lukemalla käsiteltävät työt perusteellisesti ja pohtimalla yhdessä, miten voisi olla omilla kommenteillaan ja rakentavalla kritiikillään avuksi työn edistymiselle. Opintojen loppuvaiheessa tietoa ja taitoja on jo paljon, ja seminaarissa on mahdollista päästä työskentelemään omalla osaamisellaan. Sikäli myös jokainen seminaarilainen on asiantuntija, jonka harkitut kommentit on syytä tuoda palvelemaan ryhmässä käsiteltäviä töitä ja ryhmäläisten opinnäytteiden valmistumista.

4.5 VALMIS GRADU

Tutkielman suositeltava pituus on 60–80 sivua, mutta tutkielman luonteesta riippuen myös tätä suppeammat tai laajemmat työt voivat tulla kysymykseen. Tutkielman ei kuitenkaan tulisi ylittää 120 sivua. Pro gradu -tutkielman kansilehdellä tulisi olla seuraavat tiedot:

- työn nimi
- oma nimi
- Helsingin yliopisto
- valtiotieteellinen tiedekunta
- pääaine
- pro gradu -tutkielma
- tutkielman valmistumisvuosi ja kuukausi.

Tutkielman oikean reunan marginaali tulisi olla 2 cm. Vasemman reunan marginaalin tulisi olla sidonnan takia 4 cm. Hyvän luettavuuden takaamiseksi tutkielman rivivälin tulisi olla 1,5.

Tutkimuksen rakenteen suhteen voi hyödyntää esimerkiksi edellä perusmuodoista ja komposiotioista kerrottua. Mitään valmista mallia tai

rakennetta ei ole. Tärkeintä on johdonmukaisesti etenevä teksti ja keskenään perustellut rakenteelliset ratkaisut.

Graduaan tekeväälle voi olla hyödyksi tutustua valmiisiin graduihin, joita löytyy kirjastosta. Siellä voi tutkia esim. opinnäytetöissä tehtyjä rakenteellisia ratkaisuja, tutkimuskysymyksen täsmentämistä, analyysivälineitä tai teorioiden ja käsitteiden käyttöä. Graduissa on myös arvostelijan lausunto, joten opinnäytteelle annettujen tavoitteiden onnistumista voi seurata myös lausunnon pohjalta.

Oppiaineen vastuuprofessori määrää tutkielmalle kaksi tarkastajaa, päätarkastajan ja toisen tarkastajan. Työn ohjaaja voi olla työn toinen tarkastaja. Päätarkastajan on oltava työhön nähden riippumaton.

Hyväksytystä tutkielmasta annetaan arvosana approbatur, lubenter approbatur, non sine laude approbatur, cum laude approbatur, magna cum laude approbatur, eximia cum laude approbatur tai laudatur.

Lisätietoja arvosteluprosessista ja arvosanoista löydät Valtiotieteellisen tiedekunnan sivuilta osoitteissa

<http://www.helsinki.fi/valtiotieteellinen/opiskelu/opiskelijalle/gradu.htm> sekä

<http://www.helsinki.fi/valtiotieteellinen/opiskelu/opiskelijalle/gradunpiirteet.pdf>

LIITE 1

TUTKIELMAN IDEALOMAKE

Kirjoita muutama rivi, enintään 20, kustakin seuraavasta kysymyksestä. Yhteensä noin 3-5 liuskaa.

1. Suunnittelemasi gradun aihe
2. Tutkimus, kirja tai artikkeli, joka on vaikuttanut idean syntyyn
3. Muut aiheen valintaan vaikuttaneet seikat
4. Tutkimusasetelma (aineisto ja menetelmät)
5. Vaihtoehtoinen tutkimusasetelma, jota myös voisit harkita
6. Perustelu tutkimusasetelman valinnalle
7. Miten ja kenen toimesta aineisto on kerätty/kerätään
8. Oletettu uusi havainto, joka tutkimusasetelmasta voidaan saada
9. Havainnon tulkinta aikaisempaan tietoon verrattuna
10. Tulkinta siitä, että havaintoa koskeva tieto osoittautuu vääräksi
11. Ketä tulos saattaisi kiinnostaa?
12. Mikä on tutkimukse yhteiskunnallinen relevanssi?
13. Työn ohjaaja (sovittu tai voivottu)
14. Milloin aiot saada gradun valmiiksi?
15. Millaisia tavoitteita sinulla on (nopeasti valmiiksi, hyvä arvosana, jonkin asian ymmärtäminen, totuuden selville saaminen tms)?

LIITE 2

TUTKIMUSSUUNNITELMAN SYNOPSIS: TUTKIMUKSEN IDEA (2 LIUSKAA)

Tutkimussuunnitelman ydin on tutkimuksen idea. Sen pituus on **kaksi liuskaa** ja se käsittää seuraavat kohdat:

0. TUTKIMUKSEN TYÖNIMI

1. Keskustelu, johon hanke tuottaa kontribuution
2. Tutkimuskysymys kehyksiin 3-6 riviä
3. Keinot eli resurssit joilla keskusteluun aiotaan antaa kontribuutio:
 - teoria
 - tutkimusasetelma, joka käsittää aineiston sekä sen analyysimallin
4. Oletettu kontribuutio
5. Relevanssi, eli “entäs sitten” - ketä tulos kiinnostaisi ja **miksi?**
 - mikä tutkijayhteisö?
 - muut tahot

Synopsis kirjoitetaan näillä otsikoilla varustettuna. Työnimi tiivistää tutkimuksen idean. Synopsiksen esittää joku muu kuin tekijä, joka ei myöskään osallistu keskusteluun.

Keskustelu, johon hanke tuottaa kontribuution, voi olla joko mediakeskustelua tai tutkimuskeskustelua. Edellinen tuottaa mediaorientoituneita tutkimuksia, jälkimmäinen tutkimuksellisesti suuntautuneita.

Keinot, joilla keskusteluun aiotaan tuottaa kontribuutio, jakautuvat teoriaan ja tutkimusasetelmaan. Teoria on usein uusi näkökulma asiaan, tai se voi olla täsmentävä lisä tutkimuskeskustelussa aikaisemmin käytettyihin käsitteisiin. Tutkimusasetelmassa on selkeästi otettava huomioon teoria.

Kontribuutio on tässä vaiheessa oletus odotettavissa olevista tuloksista. Se voi olla hypoteesi (teoriasta johdetut ennusteet pitävät/eivät pidä paikkansa) tai väljempi kannanotto (tutkimus)keskusteluun teorian ja tutkimusasetelman perusteella. Jälkimmäisessä tapauksessa on selvennettävä, mikä olisi vaihtoehtoinen tutkimuksen tulos.

Relevanssi määritellään ensisijaisesti suhteessa tutkijayhteisön käymään keskusteluun tai sen aikaisemmin mediakeskusteluun tuottamiin kontribuutioihin. Tässä on kuitenkin myös todettava, mikä on tutkimuskeskustelun yhteys muuhun sosiaaliseen maailmaan, ja mitkä tämän tutkimuksen (oletetun kontribuution) implikaatiot ovat. Ne voivat koskea ideologioita, poliittisia ratkaisuja, sosiaalisia käytäntöjä tai moraalisia kysymyksiä. Gradun idealomakkeeseen viitaten on myös syytä todeta miten sitoutunut tekijä on jo valmiiksi näihin implikaatioihin.

LIITE 3

TUTKIMUSSUUNNITELMAN RAKENNE

1. Johdanto, n 300 sanaa (1 liuska)
 - tiivis kuvaus kolmesta K:sta, eräänlainen ingressi
2. Aikaisempi tutkimus n 600 sanaa (2 liuskaa)
3. Teoria 600 sanaa (2 liuskaa)
4. Tutkimusasetelma ja sen perustelut 600 sanaa (2 liuskaa)
 - aineisto
 - #otos
 - #sisältö
 - analyysimenetelmä
 - aineiston hankkimistapa ja “kentälle pääsy”
5. Oletettu kontribuutio 300-600 sanaa
 - “hypoteesi” ja sen perustelu
 - mahdollinen vaihtoehtoinen tulos
6. Relevanssi
 - tutkijayhteisö
 - muut tahot
7. Julkaisusuunnitelma (dispositio)
 - monografian ajateltu julkaisija, kohderyhmä sekä sen luvut, tai
 - erilliset julkaisut, suunnitellut julkaisupaikat
8. Projektiyhteydet
9. Aikataulu sekä resurssisuunnitelma

LIITE 4

II-SEMINAARIESITELMÄN RAKENNE

Keskustelu: aikaisemman tiedon kriisiyttäminen tai epävarmuus

- media, suuri yleisö
- tutkimuskeskustelu

Keinot: välineet uuden tiedon tuottamiseksi tai vahvistamiseksi

- teoria, uusi oivallus ja näkökulma
- tutkimusasetelma (aineisto, analyysistrategia)

Kontribuutio: uusi tieto tai kasvanut varmuus

- tulokset
- pohdinta: osallistuminen keskusteluun

Ikkuna: abstrakti

LIITE 5

OHJAUSKESKUSTELUN ARVIONTI (GRADU)

Ohjattavan nimi _____

Tutkimuksen aihe _____

Ohjaaja _____

Pvm _____

Seminaari tai muu tilanne _____

Monesko ohjauskeskustelu saman ohjajan kanssa oli kysymyksessä? _____

Vastaa seuraaviin kysymyksiin arvioimalla keskustelun tulosta ensin sanallisesti. Käytä tarvittaessa liitettä. Sitten arvioi keskustelun hyödyllisyyttä numeroin (3= auttoi huomattavasti, 2= jonkin verran, 1= (liian) vähän, 0=ei ollenkaan).

1. Selvisikö mitä teet seuraavaksi _____ mennessä? _____
2. Täsmentyikö tutkimuskysymys? Mainitse yksi tai kaksi tutkimusideaa, joita aiot seuraavaksi kehittää esimerkiksi perehtymällä johonkin tutkimukseen tai kirjaan. _____
3. Paikantuiko tutkimuskeskustelu, johon tutkimuksesi liittyy? Tunnistatko yhtään tutkimuskeskustelua, johon tutkimuksesi EI liity, vaikka olit niin luullut? _____

4. Helpottiko keskustelu tutkimusasetelmaa (aineisto, analyysitapa) koskevia ratkaisujasi? _____

5. Saitko uusia aineistoa koskevia ajatuksia? Hylkäsitkö joitakin suunnittelemissi aineistonkeruuvaihtoehtoja? _____

6. Täsmentyikö analyysin strategia? Hylkäsitkö jonkin analyysimallin jota olit ajatellut? Saitko uusia ideoita analyyseista, joita et aikaisemmin tunne tai et tullut ajatelleeksi? _____

7. Saitko uusia ajatuksia tutkimuksen tuloksista tai hypoteeseista? _____

8. Tuliko esiin tutkimustasi koskevia mielipide-eroja tai ristiriitoja? _____

LIITE 6

SEMINAARIESITELMÄN JA KOMMENTOINNIN ARVIOINTI

Esitelmä ja kommentointi arvioidaan asteikolla (hyvä) 0-1-2-3 (loistava):

Esitelmä (nimi): _____

1. Tekstin asiantuntemus _____
2. Esityksen keskittyminen pääasiaan _____
3. Esityksen ja tekstin vastaavuus _____
4. Tuliko oma näkemys esille? _____
5. Inspiroivuus _____
6. Kontakti yleisöön _____
7. AV-välineiden käyttö _____
8. Ajankäyttö _____
- YHTEENSÄ _____

Opponointi (nimi): _____

1. Informatiivisuus _____

2. Keskittyminen olennaiseen _____

3. Ottiko huomioon sekä tekstin että esityksen? _____

4. Oliko rakentavia ehdotuksia? _____

5. Inspiroivuus _____

6. Kontakti yleisöön _____

7. AV-välineiden käyttö _____

8. Ajankäyttö _____

YHTEENSÄ _____

HUOM! Kaikilla ulottuvuuksilla ei voi olla yhtä täydellinen, joten harjoitellessa kannattaa valita millaisen kokonaiskuvan haluaa antaa.

LIITE 7

GRADUSEMINAARIN ARVIOINTILOMAKE

Ohjattavan nimi _____

Tutkimuksen aihe _____

Ohjaaja _____

Pvm _____

Seminaari _____

Montako ohjauskeskustelua työstäsi käytiin seminaarin aikana?

Vastaa seuraaviin kysymyksiin arvioimalla seminaarin tulosta OMAN NÄKEMYKSESI MUKAAN ensin numeroin (3= huomattavasti, 2= jonkin verran, 1= (liian) vähän, 0=ei ollenkaan) ja sitten sanallisesti. Käytä liitettä tarvittaessa.

I . ARVIOI OMAN TYÖSI EDISTYMISTÄ

1. Selvisikö mitä teet seuraavaksi _____ mennessä? _____

2. Täsmentyikö tutkimuskysymys? Mainitse yksi tai kaksi tutkimusideaa, joita aiot seuraavaksi kehittää esimerkiksi perehtymällä johonkin tutkimukseen tai kirjaan. _____

3. Paikantuiko tutkimuskeskustelu, johon tutkimuksesi liittyy? Tunnistatko yhtään tutkimuskeskustelua, johon tutkimuksesi EI liity, vaikka olit niin luullut? _____

4. Helpottiko seminaarin käyminen tutkimusasetelmaa (aineisto, analyysitapa) koskevia ratkaisujasi? _____

5. Saitko uusia aineistoa koskevia ajatuksia? Hylkäsitkö joitakin suunnittelemaasi aineistonkeruuvaihtoehtoja? _____

6. Täsmentyikö analyysin strategia? Hylkäsitkö jonkin analyysimallin jota olit ajatellut? Saitko uusia ideoita analyyseista, joita et aikaisemmin tunne tai et tullut ajatelleeksi? _____

7. Saitko uusia ajatuksia tutkimuksen tuloksista tai hypoteeseista? _____

8. Tuliko esiin tutkimustasi koskevia mielipide-eroja tai ristiriitoja? _____

II. ARVIOI SEMINAARIA

9. Oliko seminaarin työskentelytapa mielestäsi hyödyllinen _____

10. Saitko mielestäsi riittävästi ohjeita ja tukea? _____

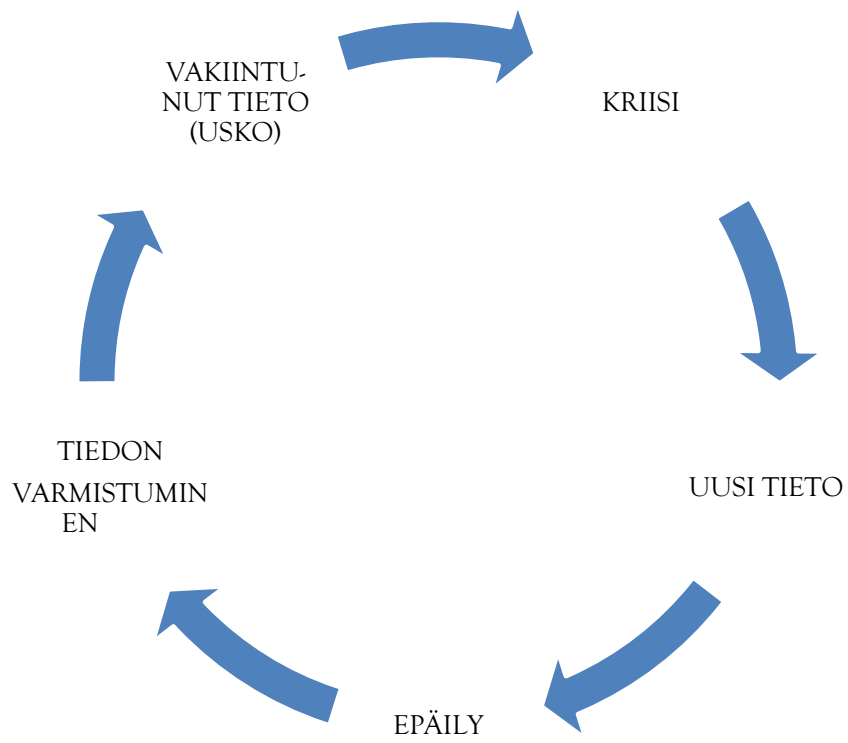
11. Oliko vetäjä riittävästi paneutunut seminaarin vetämiseen? _____

12. Oliko seminaarissa kivaa? _____

13. PARANNUSEHDOTUKSIA:

KALVO 1

Tiedon kehä:

KALVO 2

TIETEELLISTEN TEKSTIEN PERUSMUODOT

referaatti

(kirja-)arvostelu (lausunto)

katsaus (HUOM! Ei “essee”)

seloste

artikkeli

essee

KALVO 3

TUTKIMUSSELOSTEEN RAKENNE

tausta

(aikaisempi tutkimus)

aineisto

(menetelmät)

tarkastelut

tiivistelmä

(pohdinta)

Ikkuna: sisällysluettelo

KALVO 4

ARTIKKELIN RAKENNE

Keskustelu: aikaisemman tiedon kriisiyttäminen tai epävarmuus

- media, suuri yleisö
- tutkimuskeskustelu

Keinot: välineet uuden tiedon tuottamiseksi tai vahvistamiseksi

- teoria, uusi oivallus ja näkökulma
- tutkimusasetelma (aineisto, analyysistrategia)

Kontribuutio: uusi tieto tai kasvanut varmuus

- tulokset
- pohdinta: osallistuminen keskusteluun

Ikkuna: abstrakti

KALVO 5

KOMITEANMIETINNÖN RAKENNE

Toimeksiannon määrittely ja raja

Toimeksiannon tausta

Aiheen nykytilan kuvaus ja siinä vallitsevat
ristiriidat

Asiaa koskevat ristiriitaiset näkemykset
ja ehdotukset

Voimassa olevat lait ja säädökset ja niiden
muutostarve

Asiaan liittyvä hallinto ja sen muutostarve

Aikaisempi tutkimus

Komitean (teettämät) omat selvitykset ja
tutkimukset

Vaihtoehtoiset ratkaisumallit

Vaihtoehtoisten ratkaisumallien kustannukset

Komitean suositukset

5 KALVO 6

JATKUVATOIMISEN TUTKIELMASEMINAARIN I-OSA

1 TUTKIELMAN IDEALOMAKE

- oman vakiintuneen tiedon kriisiyttäminen
- tiedon kehän kuvitteleminen
- ideoiden kokoaminen
- muodoltaan vapaampi
- 3-5 sivua
- yhteinen ohjauskeskustelu

2 TUTKIMUSSUUNNITELMAN SYNOPSIS

- -3 Kovaa K:ta
- tutkimuskysymyksen muotoilu
- ensimmäinen ehdotus tutkimusasetelmaksi
- 2 sivua
- opintosuunnitelman tarkastelu
- varsinaisen graduohjaajan määrääminen
- esittelijä esittää, osallistujat arvioivat, tekijä ja seminaarin vetäjä tekevät yhteenvedon

3 I-SEMINAARIESITELMÄ

- katsaus tutkimuskeskusteluun
- teoreettisten välineiden esittely
- EI tutkimusasetelmaa
- noin 10 sivua
- konferenssikäytännön harjoittelu (10 min esitys, 10 min valmisteltuja kommentteja, molempien arvostelu lomakkeella, 10 min yleisökeskustelua)

4 Aineistoraportti

- aineiston ja analyysistrategian esittely
- EI varsinaisia aineistoanalyseja
- 6-10 sivua
- yhteinen ohjauskeskustelu

KALVO 7

JATKUVATOIMISEN TUTKIELMASEMINAARIN II-OSA

